

Propisi vezani za odnos prema nemuslimanima

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Salih b. Fevzan el-Fevzan

Prijevod: Senad Muhić

Revizija:

Mr. Hakija Kanurić

Ersan Grahovac

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ أحكام التعامل مع غير المسلمين ﴾

« باللغة البوسنية »

صالح بن فوزان الفوزان

ترجمة: سناد موهيتش

مراجعة:

م. هاكيا كانوريتش

أرسان غراهوفاتس

2013 - 1434

IslamHouse.com

Propisi vezani za odnos prema nemuslimanima¹

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

PREDGOVOR

Hvala Allahu, Gospodaru svjetova i neka su blagoslov i mir na najboljeg poslanika i vjerovjesnika, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, njegovu porodicu i ashabe, a zatim:

Naš šerijat (vjerozakon) je savršen i sveobuhvatan. U njemu su postavljena pravila i principi kojih se trebaju pridržavati muslimani u ophođenju sa njihovim Gospodarem i u ophođenju jednih prema drugima, a također i prema onima koji nisu muslimani.

Postoje mnogobrojni ajeti i hadisi koji govore o načinu ophođenja prema njima. Kada su počele da se šire granice islamskog svijeta, učenjaci su ulagali svoj trud

¹ Izvor knjige je predavanje pod naslovom: *Propisi vezani za odnos prema nemuslimanima*, šejha Saliha b. Fevzana el-Fevzana koje je održao u *Džamiji kralja Fehda b. Abdi-l-Aziza*, u gradu Džazan, 02. 02. 1429., hidžetske godine. Za distribuciju priredio Fehd b. Ibrahim El-Fe'im.

kako bi pojasnili propise vezane za ophođenje sa nemuslimanima, u trgovini, sudstvu i svim drugim ljudskim relacijama.

Jedan od takvih učenjaka našeg vremena je šejh Salih b. Fevzan El-Fevzan, član Vijeća velikih učenjaka i član stalne komisije za islamska pitanja, koji je održao predavanje pod naslovom: *Propisi vezani za odnos prema nemuslimanima*, te je dozvolio meni da priprelim ovo predavanje kako bi se štampalo i širilo.

Na posljetku, molim Allaha da ovo predavanje bude od koristi i da nagradi šejha najboljom nagradom.

Fahd b. Ibrahim El-Fe'im

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Dozvola za štampanje

Hvala Allahu, a zatim:

Dozvolio sam šejhu Fehdu b. Ibrahimu el-Fe'imu da štampa predavanje koje sam održao pod nazivom: *Propisi vezani za odnos prema nemuslimanima*, nadajući se da će Allah dati korist od toga. Allah ga nagradio i neka su salavat i selam na Muhammeda, njegovu porodicu i ashabe.

Napisao: Salih b. Fevzan El-Fevzan,

član Vijeća velikih učenjaka i član stalne komisije za islamska pitanja

27.7.1429 h.

[Predavanje]

Zahvala pripada Allahu Uzvišenom, a uspješni završetak bogobožaznima i neka su mir i blagoslov na našeg vjerovjesnika Muhammeda, njegovu porodicu, ashabe i sve one koji ih u dobru budu slijedili, a zatim:

Allah Uzvišeni je stvorio stvorenja kako bi Mu ibadet činili, kao što se to spominje u ajetu: ***Džine i ljude sam stvorio samo zato da me obožavaju. Ja ne tražim od njih opskrbu, niti želim da Me hrane.*** (Sura Ez-Zarijat, 56-57.)

Allah Uzvišeni je, dakle, stvorio stvorenja da Mu ibadet čine i njihovo stvaranje nije iz razloga što je On potreban njima ili zato što Mu je potrebno njihovo obožavanje. On, Uzvišeni, je neovisan od njih i nisu Mu potrebna stvorenja, nego baš suprotno, sve što je stvoreno potrebno je Allaha, a stvorenja se obožavanjem Allaha približavaju Njemu, pa ih On zbog toga obasipa blagodatima i na ovome i na budućem svijetu.

Ibadet koji čine je propisan u njihovu korist, a Allah je neovisan od njih, kao što On, Uzvišeni, veli: ***Ako budete nezahvalni i vi i svi drugi na Zemlji, - pa Allah, doista, ni o kom nije ovisan i On je jedini hvale dostojan.*** (Sura Ibrahim, 8.)

Dakle, Allah je stvorenja stvorio da Mu budu ibadete i učinio je ibadet prirodnom čovjekovom

potrebom, jer svako se stvorenje svojim prirodnim nagonom okreće ka Allahu, ka svome Gospodar.

Rekao je Uzvišeni: ***Ti upravi lice svoje vjeri, kao pravi vjernik, vjeri, djelu Allahovu, prema kojoj je On ljude načinio, ne treba da se mjenja Allahova vjera, jer to je prava vjera, ali većina ljudi to ne zna, -obraćajući Mu se predano. Bojte se Njega i obavljajte namaz i ne budite od onih koji mu druge ravnim smatraju, od onih koji su vjeru svoju razbili i u stranke se podjelili, svaka stranka zadovoljna onim što ispovijeda.***“ (Sura Er-Rum, 30-32.)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je rekao: ***„Svako dijete se rađa u prirodnoj vjeri, pa ga njegovi roditelji učine židovom, kršćaninom ili vatropoklonikom.“***²

U hadisi kudsiji se navodi da je Uzvišeni rekao: ***„Sve svoje robove sam stvorio kao ispravne vjernike, pa su im šejtani dolazili i od vjere ih odvrćali.“***

Allah je stvorio ljude radi toga da Mu budu pokorni i učinio da imaju prirodnu potrebu za obožavanjem Njega, te se oni svojom neiskvarenom prirodom okreću ka Allahu. Međutim, šejtani u ljudskom i džinskom obliku se trude da pokvare to prirodno (normalno) stanje kod njih lošim odgojem, krenuvši,

² Buhari, 1385.

prije svega, od roditelja: „***Pa ga njegovi roditelji učine židovom, kršćaninom ili vatropoklonikom.***“

Također i oni koji pozivaju u zabludu svojim uticajem kvare tu iskonsku prirodu kod ljudi, prirodu koja je bila spremna da prihvati pozitivne vrijednosti, pa zbog takvog uticaja ona postaje iskvarena i iskrivljena.

Allah Uzvišeni je stvorio Adema, praoca ljudi i učinio ga vjerovjesnikom koji je obožavao Allaha, iskreno mu vjeru ispovjedajući. U toj vjeri su ga slijedili i njegovi potomci u narednih deset generacija, kao što to spominje Abdullah b. Abbas, Allah sa njim bio zadovoljan. Oni su bili na ispravnom vjerovanju i obožavali su samo Allaha ne pripisujući Mu druga.

O tome Uzvišeni veli: ***Svi ljudi su sačinjavali jednu zajednicu i Allah je slao vjerovjesnike da donose radosnu vijest i opomene, i po njima je slao Knjigu, samo istinu, da se po njoj sudi u onome u čemu se oni ne bi slagali.*** (Sura El-Bekara, 213.)

Dakle, ljudi su bili jedna zajednica koja je bila ispravnog vjerovanja i među kojima nije bilo razilaženja, niti podvajanja. Nakon toga, oni su se počeli razjedinjavati, kao što nas o tome Uzvišeni obavještava: ***Ljudi su bili jedna zajednica, pa su se podvojili.*** (Sura Junus, 19.)

Kada se desilo razilaženje i podvajanje?

Ono se desilo u vrijeme Nuhovog naroda. U početku oni su ispravno vjeru ispovijedali. Među njima su živjeli i učenjaci i daije, ali je Allah Uzvišeni odredio da u jednoj godini umru i učenjaci i dobri ljudi tog vremena. Nakon što ih je to rastužilo, došao im je šejtan kako bi iskoristio tu priliku, govoreći im da načine kipove u obliku tih dobrih ljudi i da ih postave na mjestima gdje su boravili, kako bi ih se sjećali, i time bili kreposniji u svom ibadetu.

Ovako šejtan radi sa ljudima. Prvo im je prikazao njihov postupak lijepim, jer im je predočio da se time trebaju prisjećati stanja dobrih ljudi iz njihovog naroda, kako bi se za njima povodili kad god vide njihove kipove. S tim ciljem oni su isklesali kipove i postavili ih.

Imajući u vidu da su među njima bili i učenjaci, šejtan nije mogao više od toga da učini, pa je pričekao da oni umru. Nakon njih došla je generacija u kojoj nije bilo učenjaka i u kojoj je znanje bilo zapostavljeno. Toj generaciji je došao šejtan i govorio im da su njihovi preci postavili kipove dobrih ljudi kako bi ih obožavali i kako bi od njih tražili da padne kiša, pa im je on (šejtan) uljepšao taj postupak (obožavanja dobrih ljudi). Nakon toga su oni i počeli sa činjenjem ibadeta nekom drugom mimo Allahu. U tom periodu se desio širk (obožavanje nekoga pored Allaha) na Zemlji i iskrivljenje vjere Ademove.

Iz tog razloga Allah je poslao Nuha, alejhisselam, kako bi pozivao ljude ka ispravnom obožavanju Allaha, obožavanju na način kako su to praktikovali njihovi očevi i djedovi. Međutim, širk je duboko ušao u njihova srca, te su oni nastavili sa obožavanjem ljudi čije likove su isklesali.

O tome Uzvišeni veli: *...i govore: „Nikako božanstva svoja ne ostavljajte i nikako ni Vedda, ni Suva'a, a ni Jegusa, ni Je'uka, ni Nesra ne napuštajte.“, a već su mnoge u zabludu doveli...“* (Sura Nuh, 23-24.)

Ovako je počeo širk među ljudima i tada su se ljudi podijelili na vjernike i nevjernike. Podijelili su se na one koji su slijedili poslanike, u njih povjerovali, i na pravoj vjeri ostali, i na one koji su, okrenuvši se nevjerovanju i širku napustili slijedeње poslanika.

Od tog vremena ljude se dijele na vjernike i nevjernike. Međutim, Allah, iz Svoje milosti, nije ljude prepustio same sebi, nego je slao poslanike, jednog za drugim, kako bi ih pozivali ka vjerovanju u samo jednog Allaha i podučavali ih propisima Islama.

Tako je Uzvišeni slao poslanike, sve dok nije došao period da pošalje našeg Poslanika, pečata svih prethodnih poslanika i njihovog prvaka Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Svi prijašnji poslanici su bili slati samo određenim narodima, dok je našeg Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Allah Uzvišeni poslao svim ljudima bez izuzetka. O tome Allah veli: ***Mi smo te poslali svim ljudima da radosne vijesti donosiš i da opominješ.*** (Sura Saba, 28.)

On također kaže: ***A tebe smo kao milost svjetovima poslali.*** (Sura El-Enbija, 107.)

Allah Uzvišeni također kaže: ***Reci: „O ljudi, ja sam svima vama Allahov poslanik.“*** (Sura El-Earaf, 158.)

Allah Uzvišeni, iz Svoje dobrote, nije ostavio robove da budu plijen šejtana u ljudskom i džinskom liku, nego im je slao poslanike i objavljivao knjige. Pečat svih poslanika je bio Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, a islam sa kojim je došao je pečat svim prijašnjim vjerama.

Islam je vjera svih ljudi i tako će biti sve dok Allah ne naslijedi Zemlju i ono što je na njoj.³

³ Uzeto iz ajeta: *Mi ćemo Zemlju i one koji žive na njoj naslijediti i Nama će se oni vratiti.* (Merjem, 40.) Šejh Muhammed el-Emin eš-Šenkiti, o značenju ovog ajeta, kaže: „Značenje riječi Uzvišenog u ovog ajetu, u kojem kaže da će naslijediti Zemlju i one koji žive na njoj, jeste da će On usmrtiti sva stvorenja koja žive na Zemlji, i da će ostati samo On živ, jer je On Živi Koji ne umire, a zatim će se oni Njemu vratiti na Sudnjem danu. Na ovo značenje je ukazao na drugim mjestima, kao što su Njegove riječi: *Sve na njoj prolazno je, i samo Lice Gospodara tvog, veličanstveno i časno, ostaje.* (er-Rahman, 26-27.), i Njegove riječi: *Doista Mi oživljavamo i*

Kada su se ljudi podijelili na vjernike i nevjernike Allah je počeo sa slanjem poslanika koji su ljude pozivali da se vrate obožavanju samo Allaha i da napuste sva druga božanstva.

O tome Uzvišeni veli: ***Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: „Nema boga osim Mene i zato Meni ibadet činite.*** (Sura El-Enbija, 25.)

Tako je Uzvišeni Allah, između ostalog, propisao kako će se ophoditi musliman prema nevjerniku i to su propisi koji će trajati sve do Sudnjeg dana.

Prvo pravilo ili prvi propis kojeg musliman mora primjeniti u svom odnosu sa nevjernicima jeste pozivanje u islam, kako bi oni od toga imali korist i kako bi bili upućeni, te kako bi bili sretni i na ovome, a i na budućem svijetu.

Allah Uzvišeni je kazao našem Poslaniku: ***Na put Gospodara svoga mudro i lijepim savjetom pozivaj i sa njima se na najljepši način raspravljaj. Gospodar tvoj zna one koji su zalutali s puta Njegova i On zna one koji su na pravom putu.*** (Sura En-Nahl, 125.)

I rekao je: ***O Vjerovjesniče, Mi smo te poslali kao svjedoka i kao donosioca radosnih vijesti i kao***

usmrćujemo i Mi smo Oni Koji nasljeđuju. (el-Hidžr, 23.)“ Vidjeti: *Adva 'ul-bejan*, 3/423.

poslanika koji opominje, da – po Njegovom naređenju – pozivaš k Allahu i kao svjetiljku koja sija.“ (Sura El-Ahzab, 45-46.)

Također je rekao: ***Reci: „Ovo je put moj, ja pozivam k Allahu, imajući jasne dokaze, ja, i svaki onaj koji me slijedi i neka je hvaljen Allah, ja Njemu sudruga ne pridružujem.***“ (Sura Jusuf, 108.)

Pa je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, po naređenju pozivao ljude, te su mu se odazvali oni koji su se odazvali, oni kojima je Allah propisao da budu sretni, a drugi su odbili da se pokore.

Dakle, Uzvišeni Allah je propisao propise vezane za muslimane i propise vezane za nemuslimane.

Prvi od tih propisa je da'va, pozivanje ka Allahu, Mi ne trebamo ostaviti nevjernike da čine nevjerstvo, nego nam je obaveza da ih pozivamo. To je u njihovu korist i zbog njihove upute, tako da ih trebamo pozivati, a to je obaveza koja je trajna do Sudnjeg dana.

Pozivanje u Allahovu vjeru je jedna od najpritrđenijih obaveza kojom se čini dobročinstvo ljudima, kako bi Allah onoga koga bude htio izveo iz tmina na svjetlo.

Uzvišeni je rekao: ***Knjigu ti objavljujemo zato da ljude, voljom njihova Gospodara, izvedeš iz tmina na***

svjetlo, na put Silnoga i Mudroga Allaha, čije je ono što je na nebesima i ono što je na Zemlji. (Sura Ibrahim, 1-2.)

Svima nama je velika obaveza da pozivamo nevjernike kako bi prihvatili islam i kako bi napustili mnogoboštvo i nevjerovanje, te kako bi se okrenuli obožavanju Allaha, radi čega su i stvoreni, jer se u tome nalazi njihova sreća i samo tako će uspjeti i popraviti svoje stanje.

Pozivanje u Islam neprestano traje i trajat će sve do Sudnjeg dana. Ono spada u obaveze muslimana koje se nazivaju *fard kifaje*, tj. ako dovoljna grupa muslimana ispuni tu obavezu, spada odgovornost sa drugih, a ako se ona zapostavi onda su svi grijешni.

Ukoliko neko nakon što ga pozovemo u islam prihvati taj poziv i postane musliman, takav se, uistinu, vratio ka uputi i pravom putu i spasio se od mnogoboštva i nevjerstva, te se time spasio od vatre džehennemske.

Dakle, mi trebamo da, po naređenju Gospodara našeg, pozivamo ljude, jer to je, svakako, u njihovu korist i zbog njihove upute, te zbog toga da izađu iz tmina na svjetlo.

Ukoliko određena osoba prihvati naš poziv mi ćemo ga primiti kao brata i takav pripada nama, a i mi njemu, a oni koji odbiju poziv dijele se na dvije skupine:

Prva skupina :

U ovu skupinu ulazi osoba koja je nevjernik i nikog ne poziva ka nevjerstvu i mnogoboštvu, nego je njegovo nevjerstvo vezano samo za njega lično. Takvi se ostavljaju na miru, kao npr. starac u dubokoj starosti, dječak, žena, monasi koji vrijeme provode u manastirima i sl.

Oni su izabrali nevjerstvo samo za sebe i ne šire ga dalje, niti pozivaju ka njemu i njima se ne treba suprostvaljati, jer ne postoji bojazan da bi oni mogli propagirati nevjerstvo, a mi ne posjedujemo moć kako bismo ih uputili, kao što kaže Uzvišeni: ***Ti doista ne možeš uputiti onoga koga bi ti želio, ali Allah upućuje koga On hoće.*** (Sura El-Kasas, 56.)

Druga skupina:

Oni koji odvrćaju od Allahove vjere i suprostavljaju se pozivanju ka njoj, te šire nevjerstvo po Zemlji i pozivaju u njega. Allah nam je naredio da se protiv ovakvih borimo, kako bi se sačuvali njihovog zla i kako bi dostavili istinu.

Rekao je Uzvišni: ***I borite se protiv njih sve dok mnogoboštva ne nestane i dok se Allahova vjera slobodno ispovjedati ne mogne. Pa ako se okane, onda neprijateljstvo prestaje, jedino protiv nasilnika ostaje.*** (Sura El-Bekara, 193.)

I kaže: ***I borite se protiv njih dok mnogoboštvo ne isčezne i dok samo Allahova vjera ne ostane. Ako se oni okane – pa Allah dobro vidi šta oni rade, a ako leđa okrenu, znajte da je Allah vaš zaštitnik, a divan je on zaštitnik i divan je pomagač.*** (Sura El-Enfal, 39-40.)

Dakle, borba protiv njih biva iz dva razloga:

Prvi razlog je da bi od njihovog zla zaštitili islam i muslimane i kako bismo dali priliku islamu da dopre do ljudi.

Drugi razlog je postojanje mogućnosti da se vrate Uputi nakon borbe, te da se vrate ispravnom putu. Zbog toga se u jednom hadisu spominje: „***Allah se divi ljudima koji se lancima u Džennet uvode.***“⁴

Tj. budu zarobljeni pa se pokaju i prime islam, te im Allah oprosti i oni uđu u Džennet.

Naša borba protiv nevjernika nije zbog želje za njihovim imetkom i zemljom, niti iz želje da se krv prosipa, nego je džihad propisan zbog plemenitog cilja i mudrosti. U njemu je dobro čovječanstvu i on nije cilj sam po sebi, nego je on sredstvo do velikih ciljeva i koristi.

⁴ Buhari, 3010.

Dakle, ovo je ta druga stepenica u ophođenju sa nevjernicima, a to je džihad (borba) na Allahom putu i on se vodi ukoliko muslimani imaju snage i sposobnosti za borbu, te ukoliko se ispune uslovi džihada i otklone sve prepreke. Tek tada on biva farzom (obavezom) muslimanima i nije dozvoljeno ostaviti džihad ukoliko za njim postoji potreba i mogućnost.

Međutim, ukoliko muslimani ne budu sposobni za borbu, onda će je odgoditi dok se za to ne ukaže prilika, a posvetiće se da'vi (pozivanju) kao što za to imamo primjer u životu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Kada je on boravio u Mekki, svoju pažnju je usmjerio ka pozivanju ljudi u islam i tada je borba bila zabranjena, jer muslimani nisu bili sposobni za nju, a da su pokušali da se bore, neprijatelji bi ih pobjedili.

Nakon što se Poslanik, sallallahu aljehi ve sellem, iselio u Medinu i našao one koji će ga pomoći, i kada su muslimani postali snažni, Allah je propisao borbu na Njegovom putu.

A nakon borbe, ukoliko nevjernici ne bi primili islam, trebalo je da plaćaju džizju muslimanima i time uđu pod vladavinu islama ili su mogli da sklope ugovor sa muslimanima i ostanu u svojoj zemlji i ne nanose štetu muslimanima i ne odvrćaju od Allahovog puta, niti da zabranjuju pozivanje u islam, pa se sa njima može sklopiti ugovor kao što je to činio i Allahov Poslanik,

sallallahu alejhi ve sellem, sa mnogobošcima, ukoliko za to postoji korist za islam i muslimane.

Ukoliko se sklopi ugovor, onda muslimanima nije dozvoljeno da im nanose štetu. Zabranjeno je nanositi štetu nemuslimanu ukoliko on ima ugovor sa muslimanima i zabranjeno je ugrožavati njegov život i imetak, jer na njega se odnosi sve što se odnosi i na muslimane, bilo da se radi o pravima ili obavezama i on ulazi pod zaštitu muslimana. Zbog toga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, veli: „***Ko ubije nemuslimana koji sa muslimanima ima ugovor, takav neće osjetiti miris Dženneta, iako se njegov miris osjeća na daljiini od četrdeset godina hoda.***“⁵

Ovo je velika prijetnja onome ko ubije nemuslimana koji ima potpisan ugovor sa muslimanima, a Allah Uzvišeni veli: „***I nemoje bespravno ubijati one koje je Allah zabranio da se ubijaju.***“⁶

A pod izraz „***oni koje je Allah zabranio***“ ulaze vjernici i nevjernici koji imaju ugovor sa muslimanima, a onaj ko ubije takvog prekršio je ugovor i kao takav zaslužuje ogromnu prijetnju i kaznu, te ga Allah obavezuje plaćanjem krvarine.

⁵ Buhari, 3166.

⁶ Sura El-Isra, 33.

Onaj nevjernik koji bude ubijen iz nehata ima isti propis kao i musliman i za njega se mora dati krvarina i otkup. Na takvog se odnose riječi Allaha: ***A ako pripada narodu s kojim ste u savezu, mora dati krvarinu porodici njegovoj i osloboditi ropstva jednog roba-vjernika. Ne nađe li, mora uzastopce postiti dva mjeseca da bi Allah primio pokajanje.*** (Sura En-Nisa, 92.)

Pogledajte samo kako je Allah obavezao onoga ko ubije nevjernika pod ugovorom da mora dati krvarinu i osloboditi ropstva roba. Zato, onaj ko ubije nehotice nemuslimana koji je pod ugovorom kao da je nehotice ubio vjernika i na takvog se odnosi isti propis, a razlog tome jeste ugovor koji postoji između nas i njih, a Uzvišeni veli: ***I ispunjavajte obavezu, jer će se za obavezu, zaista, odgovarati!*** (Sura El-Isra, 34.)

A na drugom mjestu veli: ***I ispunjavajte obaveze na koje ste se Allahovim imenom obavezali i ne kršite zakletve kad ste ih tvrdo dali.*** (Sura En-Nahl, 91.)

Ovo isto se odnosi i na onoga ko nema ugovor sa muslimanima, a dođe u islamsku državu uz dozvolu vlasti, noseći poslanicu svoje države, ili dođe kao ambasador, ili dođe kako bi učio o islamu. Takvoj osobi je zagarantovana sigurnost, jer Uzvišeni veli: ***Ako te neki od mnogobožaca zamoli za zaštitu, ti ga zaštititi da bi saslušao Allahove riječi, a potom ga otpremi na mjesto pouzdano za njega.*** (Sura Et-Tevba, 6.)

Takva osoba ima zagaranovanu bezbjednost i njen život se treba paziti i čuvati, te mu se ne smije činiti zlo sve dok se ne vrati u svoju državu.

Onaj nemusliman koji muslimanima učini nekakvo dobro i ne čini im štetu, također zaslužuje da mu se dobročinstvo uzvrati, kao što o tome Uzvišeni veli: ***Allah vam ne zabranjuje da činite dobro i da budete pravedni prema onima koji ne ratuju protiv vas zbog vjere i koji vas iz zavičaja vašeg ne izgone – Allah, zaista, voli one koji su pravični.*** (Sura El-Mumtehana, 8.)

Dakle, onim nemuslimanima koji ne ugrožavaju muslimane ili koji pribave nekakvu korist muslimanima, biće uzvraćeno dobročinstvo, jer islam je vjera pravednosti i takvima se treba dobrim uzvratiti i prema njima treba pravedan biti, jer nam tako Uzvišeni Allah naređuje.

Također i roditeljima, ukoliko su nevjernici, njihovo dijete treba dobro činiti, ali ih ne treba slijediti u njihovom nevjerstvu. Međutim, i pored toga, njihova prava ne smije zapostaviti.

Uzvišeni je rekao: ***Mi smo naredili čovjeku da bude poslušan roditeljima svojim. Majka ga nosi, a njeno zdravlje trpi, i odbija ga u toku dvije godine. Budi zahvalan Meni i roditeljima svojim, Meni će se svi vratiti. A ako te budu nagovarali da drugog Meni ravnim smatraš, onoga o kome ništa ne znaš, ti ih ne***

slušaj i prema njima se, na ovome svijetu, velikodušno ponašaj, a slijedi put onoga koji se iskreno Meni obraća.
(Sura Lukman, 14-15.)

Dakle, roditeljima se treba činiti dobro.

Jedne prilike je majka Esme, kćerke Ebu Bekra, koja je bila nevjernica stigla u Medinu, tražeći od nje nekakvu pomoć. Pa je Esma priupitala Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „***Moja majka je stigla i treba od mene neku pomoć, pa da li da se sa njom lijepo ophodim?***” A Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, joj reče: „***Da, čini joj dobro.***“⁷

Također i onaj koji u našu državu dođe zbog određenog posla ulazi pod našu zaštitu i ne smijemo ga ugrožavati, niti smijemo ikome dozvoliti da to čini sve dok se taj ne vrati u svoju državu.

Mi smo ti koji smo ga primili i obećali mu sigurnost i zato nam je obaveza da ispunimo ono što smo obećali, jer islam nije vjera prevare ili kršenja obećanja, a nanošenje štete i ugrožavanje nevjernika utiče da ljudi bježe od Islama.

Međutim, ukoliko nemuslimani vide kako se muslimani lijepo ophode prema njima, to može biti

⁷ Buhari, 5979.

uzrokom da prime islam i da shvate koliko je islam pravedan.

Allah nam zabranjuje da činimo štetu nevjernicima i da budemo nepravedni prema njima, kao što On u Kur'anu veli: ***Neka vas mržnja koju prema nekim ljudima nosite nikako ne navede da nepravedni budete! Pravedni budite, to je najbliže čestitosti.*** (Sura El-Maida, 8.)

Ukoliko bi se desio spor između muslimana i nemuslimana, islamski kadija ne smije da dadne prednost muslimanu ukoliko je nemusliman upravu, nego će presudit u korist nemuslimana, zbog već spomenutog ajeta: ***Neka vas mržnja...***

Pa koja vjera osim islama ima ovakve specifičnosti i ovakav način ophođenja sa ljudima? Ovo je veličanstvena vjera i kada bi njeni sljedbenici znali njene propise i primjenjivali ih, ona bi postala veoma značajna kao što je bila i za vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Spomenut ću događaj u kojem se navodi kako se Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ophodio sa nevjernicima.

Naime, spominje se da je jedne prilike poglavar Jemame, Sumame b. Essal, koji je bio nevjernik, krenuo ka Mekki zbog obavljanja umre, pa je bio zarobljen od strane Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, izvidnice.

Nakon što su ga doveli u Medinu, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je privezao za stub mesdžida. Kada god bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prolazio pored njega upitao: „Šta ima kod tebe?” Sumame bi odgovorio: „Dobro, o Muhammede, ako želiš imetak, uzmi ga, a ako mi oprostiš, oprostit ćeš onome koji je zahvalan.” To se ponavljalo nekoliko puta, sve dok Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije na kraju kazao da oslobode Sumamu. Nakon što su ga pustili, on je otišao da uzme abdest i da se očisti, pa je nakon toga došao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem i izgovorio kelime i šehadet, te kazao: „Tako mi Allaha, na zemaljskog kugli nije mi bilo mržeg čovjeka od tebe i nije mi bilo mrže vjere od tvoje, a sada, o Allahov Poslaniče, ti si mi najdraži čovjek, a tvoja vjera mi je najdraža vjera.“⁸

Dakle, vidimo da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sa njim postupao lijepo, jer on je bio pod zaštitom muslimana i zarobljenik kod njih. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, mu nije činio nikakvo zlo i to je bilo uzrokom njegovog prihvatanja islama, a, također, to je bilo uzrokom da Sumame zabrani stanovnicima Mekke (mnogobošcima) da uvoze žitarice iz Jemame.

Ovakav je bio rezultat ophođenja Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, sa zarobljenikom.

⁸ Buhari, 4372.

Allah Uzvišeni u Kur'anu iznosi pohvalu dobročiniteljima: ***i hranu su davali – mada su je i sami željeli – siromahu i siročetu i sužnju.*** (Sura Ed-Dehr, 8.)

Dakle, Allah je učinio da jedna od osobina dobročinitelja bude da hrane one koji su zarobljenici i to je bilo uzrokom da mnogi od njih prime Islam.

Svrha spominjanja ovog događaja jeste da se onom nevjerniku koji živi među nama i kojemu je zagarantovana sigurnost ne smije šteta nanositi, a svako onaj ko mu bilo kakvu štetu nanese je neposlušan Allahu i Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem i zaslužuje kaznu, jer takvim postupkom nanosi zlo islamu i kvari njegov ugled.

Također, sa nevjernicima smijemo sarađivati u kupoprodaji, od njih smijemo otkupljivati stvari i oružje i koristiti ono što su oni izumili i u čemu su sposobni, jer sve je to Allah Uzvišeni dozvolio i sve to utiče da muslimani budu snažniji.

U vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, se trgovalo sa nevjernicima, vršila se kupoprodaja zbog toga što sve to koristi ljudima.

Također nam je dozvoljeno da se koristimo onime što oni znaju i u čemu su sposobni, a dokaz tome je postupak Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kada je krenuo iz Mekke u Medinu, iznajmio je nevjernika

Abdullaha el-Lejsija da mu bude vodič, jer je dobro poznavao put.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ga je iznajmio i veoma se okoristio njegovim poznavanjem puta kojim je trebalo hoditi, te mu je na kraju dao nadoknadu za taj posao.

U svemu ovome muslimani imaju koristi, a s druge strane, time se ukazuje prilika da nevjerniku omilimo Islam kada on ugleda kako se prema njemu lijepo ophodimo.

Zaključak svega ovoga jeste da je islam vjera da've (misionarstva) i vjera džihada (borbe), ali borbe koja je u skladu sa Kur'anom i sunnetom, a ne džihada kojim će se činiti agresija i šteta prema ljudima kojima je zagantovana sigurnost i koji imaju ugovor sa muslimanima, tako što će se vršiti rušilačke akcije ili prevara. Takvi postupci nisu od islama i nisu u skladu sa islamskim ponašanjem, nego su, naprotiv, postupci zločinaca i preveranata.

Zato moramo da pripazimo na ove važne stvari, a od tih stvari je ophođenje muslimana prema nevjernicima, a to nećemo znati ukoliko ne pogledamo u Kur'an, sunnet i knjige islamskih učenjaka.

Također, kada nemuslimani žive u muslimanskim državama, mi im nećemo zabranjivati da vrše svoje vjerske obrede, ali će to činiti tajno, među sobom i neće

to pokazivat ljudima, nego će ih obavljati u kućama ili u mjestima koja su predviđena za to. A oni nemaju pravo da javno ispoljavaju svoje obrede ukoliko žive u islamskoj državi.

Zaključak je da ophođenje sa nemuslimanima ima svoje propise i pravila koja možemo naći u Kur'anu i u Poslanikovo, *sallallahu alejhi ve sellem*, praksi i također u knjigama učenjaka.

Ko želi da o tome više sazna, neka nakon Allahove Knjige i prakse Poslanika, *sallallahu alejhi ve sellem*, pogleda pouzdane knjige islamskih učenjaka, poput: *Ahkamu ehli-z-zimmeti* (Propisi vezani za zimmije) od Ibnul Kajjima, kako bi imao znanje po tom pitanju.

Danas mnogima nije jasno kako se ispravno treba ophoditi prema nemuslimanima. Ekstremisti i oni koji žele zlo islamu pomislili su da je islam vjera koja zagovara činjenje zla i koja krši ugovore, da se onaj koji ne vjeruje mora ubiti, a njegov imetak uzeti, da ta stvar nije regulisana šerijatskim pravilima, te da se to smije činiti bez dozvole muslimanskog vladara i bez pitanja islamskih učenjaka. Sve ovo je dovelo da se mnogi muslimani danas nazivaju teroristima, a razlog tome su bezumni postupci nekih pripadnika islama koji ne poznaju islamske propise.

Zato nam je obaveza da se bojimo Allaha i da se vratimo praktikovanju vjere na ispravan način, te da

pitamo naše učenjake, kao što nam to Allah poručuje: ***Kada saznaju za nešto važno, a tiče se sigurnosti ili opasnosti, oni to razglase. A da se oni s tim obrate Poslaniku ili predstavnicima svojim, saznali bi od njih ono što žele saznati. A da nije Allahove dobrote prema vama i milosti Njegove, i vi biste, osim malo vas, sigurno, šejtana slijedili.*** (Sura En-Nisa, 83.)

Allah vas, a i sve muslimane, uputio onome čime je On zadovoljan, podario vam korisno znanje, te da činite dobra djela i budete od onih koji ispravno razumiju vjeru. Neka je mir i spas na našeg poslanika Muhammeda, njegovu porodicu i sve ashabe.